ПІВНІЧНА АМЕРИКА 09.11.2025 | Марлі Мюррей

Мамдані-манія

Соціаліст став мером: що означає перемога Мамдані в Нью-Йорку для американських демократів?

Життєрадісний, молодий і маловідомий на політичній арені – новачок Зохран Мамдані виграв вибори мера Нью-Йорка з майже двозначною перевагою. Іммігрант і демократичний соціаліст знайшов благодатний ґрунт для своєї програми на тлі рейдів імміграційної служби США, що почастішали, і непосильних витрат на життя.

Деякі центристські голоси, схоже, побоюються, що Мамдані втілює те, що багато хто вважав «смертним вироком» Демократичної партії на виборах 2024 року: занадто радикальний, занадто «пробуджений» політичний напрямок. При цьому за вісім місяців йому вдалося достукатися до виборців Нью-Йорка своїм економічним посланням, яке можна реалізувати на практиці частково. Чи не пошкодують демократи про те, що підтримали «лівого популіста» Мамдані напередодні проміжних виборів 2026 року і президентських виборів 2028-го?

Коротка відповідь: ні! Мамдані – не типовий «пробуджений» ліберал, який веде культурні війни. Так, у нього мало досвіду, але хіба це коли-небудь заважало американським політикам досягти успіху? Його ліва програма зосереджена в першу чергу на економічних питаннях: підвищення мінімальної зарплати, створення муніципальних продуктових магазинів, безкоштовний громадський транспорт, доступний догляд за дітьми та доступне житло.

А головне – все це подано під популістським гаслом «Оподатковуйте багатих!» – і кому це не сподобається? Хіба що багатим жителям Нью-Йорка, які через непомірні податки переїжджають до Флориди. Іронія полягає в тому, що, незважаючи на ці податки, від яких вони нібито так страждають, доходи верхніх трьох відсотків населення міста за п’ять років зросли в чотири рази більше, ніж доходи нижніх 20 відсотків. План Мамдані підвищити корпоративний податок з 7,25 відсотка до 11,5 відсотка навряд чи зупинить цю тенденцію. На тлі кризи доступності житла і вартості

життя, що охопила не тільки місто, але й більшу частину США, не дивно, що прості популістські гасла стали популярними по обидва боки політичного спектру.

Деякі обіцянки Мамдані, такі як заморожування орендної плати, в довгостроковій перспективі є нереалістичними ні з політичної, ні з економічної точки зору. Робити ставку на такі гасла, не маючи можливості їх виконати, ризиковано: виборці можуть ще більше відвернутися від Демократичної партії. Але, можливо, це зовсім не головний урок, який варто винести з перемоги Мамдані. Насправді його успіх показує, чого хочуть люди сьогодні: бачити перед собою людину, схожу на них самих, справжнього борця, що втілює обіцянку прогресу свого міста.

Життя в Америці зараз, для багатьох прогресивних громадян, викликає зневіру майже кожного дня. Адміністрація Трампа наповнює ЗМІ гучними, «величними» заголовками, Національна гвардія стала звичною частиною міського життя в багатьох американських містах. Суперлативи з самого верху звучать без кінця, тоді як Демократична партія, аж до останніх листопадових виборів, здавалася паралізованою.

Популістське послання Мамдані може здатися спробою «побороти вогонь вогнем», але це далеко не так. 34-річний політик з широкою посмішкою транслює оптимістичні ідеї про майбутнє Нью-Йорка. Він звертається до молодих виборців, не надто серйозний у соцмережах і має ту саму історію, яку так люблять американці – новачок із баченням, скромний, але мріє про велике. Передвиборча кампанія Зохрана Мамдані привернула національну увагу: політтехнологи по всій країні відчайдушно шукають універсальну формулу, яка допомогла б повернути виборців на бік прогресивних ідей. Але, звичайно, такої чарівної формули не існує.

Майже через рік після виборів 2024 року нещодавні перемоги на виборах по всій країні вселили надію в американських прогресивних колах. Мером Нью-Йорка обрано демократичного соціаліста. Помірковані демократки Мікі Шерілл та Ебігейл Спанбергер також досягли успіху і тепер є майбутніми губернаторками Вірджинії та Нью-Джерсі. Обидві здобули перемогу з набагато більшою перевагою, ніж прогнозували опитування, вміло підкресливши свою службу в армії та досвід у сфері безпеки.

Навіть каліфорнійці переважною більшістю підтримали «Пропозицію 50» губернатора Гевіна Ньюсома – явно не зовсім «таку, що відповідає правилам», міру щодо перерозподілу виборчих

округів з метою зміцнення позицій демократів на майбутніх виборах. Ця ініціатива стала відповіддю на аналогічні дії законодавців Техасу раніше цього року.

Схоже, соціалізм, центризм і «гра не за правилами» – все це досягає своєї мети в різних частинах країни і серед різних груп виборців. І саме це – головний урок, який можна винести з недавніх успіхів демократів.

У Демократичної партії є проблема з іміджем. Але, як би низько вона не впала, на шляху до відновлення є безліч можливостей спробувати різні підходи і нових осіб. Нікого не повинно дивувати, що для вирішення різних проблем США будуть потрібні різні люди, підходи і повідомлення. Головні висновки з цих перемог, особливо перемоги Мамдані, полягають у тому, що люди хочуть бачити в своєму кандидаті частину себе. Вони хочуть, щоб до них ставилися серйозно, щоб їхні проблеми були почуті, і щоб їхній кандидат дійсно розумів і представляв їхнє життя, місто і надії.

Ніхто не сумнівається, що Мамдані не виконає частину своїх обіцянок. Така природа політичної роботи, яка залежить від пожертв і коротких термінів перебування на посаді, особливо в місті, яке постійно стикається з новими кризами. Але Мамдані повертає іскру надії: адже до проміжних виборів ще є час, щоб продовжити «тестувати послання» демократів, адже очевидно, що щось у його словах дійсно зачепило виборців за живе.

Марлі Мюррей

Марлі Мюррей (Marlies Murray) – фахівчиня з програмної діяльності і комунікацій Фонду ім. Фрідріха Еберта в Вашингтоні, округ Колумбія. Раніше працювала в Інституті Аспен в Німеччині, де відповідала за Програму лідерства. Здобула ступінь бакалавра політології в Вільному університеті Берліна.